

вважати актуальним для більшості вітчизняних торговельних підприємств, особливо в кризових економічних умовах і зміни попиту споживачів.

Адаптацію слід розглядати як управління на певному (складному) етапі розвитку торговельного підприємства.

Вивчення наукової літератури [1–4] з проблеми адаптації підприємств дозволило встановити, що:

- властивість адаптивності проявляється в результаті взаємодії системи із зовнішнім середовищем;
- за умов ринку, де основними характеристиками зовнішнього середовища є рухливість і невизначеність, адаптивність є фундаментальною властивістю такої динамічної системи як підприємство;
- чим менше властивість адаптивності призводить до реакції системи, тим вищі адаптивні властивості підприємства;
- завдяки адаптації зберігається оптимальний і постійний рівень перебігу внутрішніх процесів у системі, а система набуває стійкості й властивості виживання в цьому середовищі;
- при адаптивному управлінні процес розпочинається із вивчення зовнішнього оточення. Очікувані події рекомендується розподіляти на три основні категорії: детерміновані, ймовірнісні та невизначені події;
- є істотний зв'язок між характеристиками зовнішнього середовища і організаційними структурами підприємства.

Але, якщо у зовнішньому середовищі, яке визначається умовами стабільно функціонуючої економіки, адаптація торговельного підприємства до змін відбувається переважно поступово й не вимагає мобілізації всіх ресурсів системи, то за сучасних умов вітчизняним підприємствам торгівлі необхідно швидко та ефективно реагувати на різного роду зміни, для обліку яких і рекомендується застосування системи адаптивного управління підприємством.

Адаптивне управління характеризується такою дією на його об'єкт, в основі якого знаходяться обґрунтовані в результаті аналізу можливості пристосування окремих структурних параметрів та елементів системи до нових умов середовища, завдань господарської діяльності.

Адаптивне управління розглядається як спосіб, що забезпечує виконання стратегічної мети, а саме: виживання торговельного підприємства за умов складного й невизначеного зовнішнього середовища.

Система адаптивного управління торговельного підприємства орієнтується на досягнення стратегічних цілей господарського суб'єкта і передбачає застосування в процесі управління наступних основних принципів: інтеграція різних підходів до управління; обґрунтування та узгодженість планів управління підприємством, внутрішньо фірмове планування; забезпечення організаційної взаємодії всередині підприємства, максимальна інформатизація системи; мотивація, облік, контроль і аналіз; гнучка організаційна структура; інтеграція дослідницьких, управлінських і навчальних аспектів; системна організація інновацій.

Список використаних джерел

1. Васюренко В. О. Адаптаційне управління діяльністю підприємства: визначення сутності та змісту / В. О. Васюренко // Коммунальное хозяйство городов. – 2007. – Научно-технический сборник № 78. – С. 289–295.
2. [Мягкова О. В.](#) Удосконалення класифікації реструктуризації системи управління підприємством / О. В. Мягкова // [Сучасні питання економіки і права](#). – 2011. – Вип. 2. – С. 10–16.
3. Стасюк В. П. Моделі адаптивного управління підприємством у нестабільному економічному середовищі: Автореф. дис. ... д-ра екон. наук. – Донецьк : ДНУ, 2003. – 32 с.
4. Тридед А. Н. Концепция адаптивного логистического управления промышленной системой / А. Н. Тридед, К. Н. Таньков // Бизнес-Информ. – 2004. – № 5–6. – С. 65–70.

Мосійчук І.В., асистент

кафедри менеджменту і адміністрування Житомирського державного університету ім. Івана Франка

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ

У будь-якій державі соціальна сфера, сфера соціальної політики слугує інтересам, насамперед, людей як вищої цінності. Сфера соціальної політики - частина політики держави, яка своїми діями пом'якшує негативні наслідки індивідуальної і соціальної нерівності, соціально-економічних потрясінь у суспільстві [1]. Публічне адміністрування у соціально-культурній сфері тісно пов'язано з адмініструванням галузей економіки, адміністративно-політичної та інших галузей. Соціально-культурна діяльність української держави - складна й багатогранна сфера суспільного життя, яка включає в себе функціональне об'єднання установ та організацій, що здійснюють громадсько-політичну і культурно-виховну роботу. Тому цілком справедливо до основних функцій публічного адміністрування соціально-культурної сфери відносити: створення сприятливих умов для відтворення населення країни; збереження здоров'я та працездатності населення; організацію професійної підготовки кадрів для народного господарства; зміцнення сім'ї та турботу про підростаюче покоління; збереження та примноження культурного надбання; організацію відпочинку, дозвілля населення; створення сприятливих умов для зайняття наукою, туризмом, спортом тощо [2].

Публічне адміністрування у сфері соціально-культурної діяльності здійснюється шляхом прийняття нормативно-правових та індивідуальних актів управління, укладення адміністративних договорів та здійснення відповідних організаційних заходів, спрямованих на їх виконання. Законодавство в цій сфері забезпечує естетичне і моральне, культурне та духовне виховання особи, охорону здоров'я, навчання, соціальний захист, в тому числі під час чергового етапу адміністративної реформи.

Із здобуттям незалежності Україна як суверенна держава створила власну систему органів влади, в якій органи виконавчої влади в соціально-культурній сфері посідають чільне місце. Система цих органів не є сталою, про що свідчать численні зміни. Сьогодні до системи органів виконавчої влади в соціально-культурній сфері входять: Міністерство культури України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство соціальної політики України[1].

Президент України є гарантом соціально-культурних прав громадян, через систему органів виконавчої влади забезпечує виконання законодавства та політики у соціально-культурній сфері, здійснює інші повноваження, передбачені Конституцією. У своїй щорічній доповіді Верховній Раді України Президент України передбачає звіт про стан реалізації державної політики у сфері соціально-культурного розвитку.

Адміністрування в соціально-культурній сфері - це різновид публічного адміністрування, сукупність функцій, що здійснюються органами державної влади з метою здійснення управління освітою, наукою, культурою, охороною здоров'я та соціальним захистом населення України, фізкультурою та спортом, спрямованих на забезпечення соціально-культурних прав і свобод громадян. Це складна та динамічна сфера публічного адміністрування, без якої неможливе існування цивілізованої європейської держави.

Роль держави в соціально-культурному розвитку країни досить вагома. Держава здійснює загальне керівництво питаннями соціально-культурного будівництва (створює належну матеріально-технічну нормативну базу, організує підготовку кадрів, піклується про соціальний захист населення).

Список використаних джерел

1. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. Публічне адміністрування в Україні: Навч. Посібник / [за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. – с. 306.

Приходченко Л.Л. Забезпечення ефективності державного управління: теоретико-методологічні засади [Текст] : монографія / Л. Л. Приходченко ; Національна академія держ. управління при Президенті України, Одеський регіональний ін-т держ. управління. - О. : [Оптимум], 2009. - 299 с.

Назарова Л.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Миколаївського національного університету
ім. В.О.Сухомлинського

НЕОБХІДНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

З розвитком ринкових реформ в Україні, посиленням конкуренції між господарськими суб'єктами виникає проблема забезпечення їх конкурентоспроможності. Успіх підприємств в умовах конкурентної боротьби обумовлюється здійсненням постійного моніторингу позицій на ринку, дослідженням сильних та слабких сторін власної діяльності і діяльності конкурентів, здатністю пристосовуватись до змін у ринковому середовищі. Структурна перебудова економіки є однією з головних умов досягнення глобальної мети - підвищення якості життя населення країни. Досягнення цієї мети визначається як сприянням підвищення конкурентоспроможності виробництва вітчизняних товарів і послуг на внутрішньому і зовнішньому ринках, так і підвищенням частки галузей, що виготовляють продукцію з високим ступенем переробки та зайнятості населення.

Формування конкурентоспроможності підприємств характеризується частотою і глибиною структурних перетворень, обумовлених необхідністю технологічного оновлення виробництва та його пристосування до мінливих внутрішніх і зовнішніх умов. Здійснення масштабних проєктів щодо соціально-економічного розвитку країни сприятиме вирішенню цієї проблеми, оскільки проводяться урядом заходи - побудова нової економічної системи, докорінні зміни у виробничих відносинах, створення правової бази, проведення економічних реформ - створили основу ринкової економіки. Тим самим створені вирішальні передумови для переходу до наступного етапу перетворень економіки, до її структурної перебудови та підвищення на цій основі економічного зростання [1]. Конкурентоспроможність виявляється лише в умовах конкуренції і через конкуренцію. В країнах з ринковою економікою конкурентоспроможність підприємства – це результат переплетіння факторів, породжених об'єктивним розвитком продуктивних сил. Ці фактори відображають результати боротьби великих монополій за якість, ринки збуту та отримання прибутку [2]. Конкурентоспроможність є одним з основних понять, яке активно використовується в теорії та практиці економічного аналізу, виступає багатоаспектним поняттям, що означає суперництво і боротьбу за досягнення найкращих результатів [3].